

18.11.2022

JAKELU: THLn pätevyyskokeisiin osallistuvat toimijat

Pätevyyskoe THL 01/2023 – Mikrobiologiset asumisterveysmääritykset

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) Ympäristömikrobiologian yksikkö järjestää yhteistyössä ProfTest SYKE pätevyyskoetoiminnan kanssa pätevyyskokeen asumisterveystutkimuksia tekeville laboratorioille. Kierrokselle otetaan mukaan enintään 20 osallistujaa.

Pätevyyskoe koostuu kahdesta osiosta. Varsinaisessa osiossa on mukana rakennusmateriaalinäytteen ja suspensionäytteen laimennossarjaviljely sekä puhdaskantojen tunnistus kasvatusalustoilta. Tällä kierroksella on jälleen mukana kehittämismielessä myös rakennusmateriaalinäytteen suoramikroskopointi ja rakennusmateriaalinäytteen suoraviljely, joiden tulokset arvioidaan tulkinnan perusteella. Lisäksi kierroksella on edelleen mukana rakennusmateriaalinäytteen qPCR-analytiikka, jonka tulokset arvioidaan myös tulkinnan perusteella.

Rakennusmateriaalinäytteen laimennossarjamenetelmän tulosten arvioinnissa kiinnitetään huomiota kokonaispitoisuuksien mittausepävarmuuteen, jotka pyydetään ilmoittamaan lopputulosten yhteydessä. Kaikki näytteet, lukuun ottamatta qPCR-näytteitä, analysoidaan asumisterveysasetuksen ja sen soveltamisohjeen menetelmillä ja tulkitaan ohjeiden mukaisesti.

Näytteet

Varsinainen osio:

- Rakennusmateriaalinäytteen laimennossarjaviljely (1 näyte)
- Suspensionäytteen laimennossarjaviljely (1 näyte)
- Puhdaskantojen tunnistus kasvatusalustoilta (3 näytettä)

Lisäksi kierroksella näytteet (näytemäärät vahvistetaan näytekirjeessä):

- Rakennusmateriaalinäytteen suoramikroskopointi, analysointi valokuvien perusteella (3 näytettä)
- Rakennusmateriaalinäytteen suoraviljely (semikvantitatiivinen) (1 näyte)
- Mikrobikasvuston osoittaminen rakennusmateriaalissa qPCR-menetelmällä (4 näytettä)

Aikataulu

Kierrokselle ilmoittautuminen	18.11. – 15.12.2022
Näytteiden lähetys	viikolla 2/2023 (alkaa 9.1.2023)
Osallistujatulosten raportointi	10.1. – 9.2.2023
Alustava tulosraportti osallistujille	viimeistään 24.2.2023
Loppuraportti	Huhtikuussa 2023

Osallistumismaksu

Pätevyyskokeen osallistumismaksu on kaikkien määritysten ja näytteiden osalta 400 € (+ alv 24 %). Katso tarkemmat tiedot tämän kirjeen kappaleesta 8 *Osallistumismaksu*.

Kaisa Jalkanen
THL, järjestäjä

Riitta Koivikko,
ProfTest SYKE, vertailumittaustoiminnan asiantuntija

Pätevyyskokeen toteutus

1 Järjestäjä

Järjestäjä ja analytiikan asiantuntija

Terveysten- ja hyvinvoinnin laitos (THL, T077, www.finas.fi)

Ympäristöterveysyksikkö

Kaisa Jalkanen, puh. 029 5247985

qPCR-analytiikka: Katja Saarnio, THL

Sähköposti: etunimi.sukunimi@thl.fi

Vertailumittaustoiminnan asiantuntija

Proftest SYKE, Suomen ympäristökeskus SYKE, Laboratoriokeskus (PT01, www.finas.fi)

Riitta Koivikko, puh. 0295 251 750

Vertailumittaustoiminnan asiantuntijan sijainen:

Mirja Leivuori, puh. 0295 251 366

Sähköposti: etunimi.sukunimi@syke.fi / proftest@syke.fi

Alihankinta

Turun yliopisto, aerobiologian yksikkö (T312, www.finas.fi)

Suoramikroskopointinäytteiden valmistus ja valokuvaus järjestäjän ohjeiden mukaisesti.

2 Ilmoittautuminen

Pätevyyskokeeseen ilmoittautuminen on avoinna 15.12.2022 asti. Ilmoittautuminen on sitova.

Ilmoittautuminen tehdään sähköisen asiakasjärjestelmämme, ProftestWEBin kautta osoitteessa <https://www.wp5.ymparisto.fi/Labtest/>. Mikäli ProftestWEBin käytössä ilmenee ongelmia tai tarvitsette järjestelmään käyttäjätunnuksen ja salasanan, pyydämme ottamaan yhteyttä proftest@syke.fi.

3 Näytteiden toimitus

Näytteet lähetetään osallistujille postitse **viikolla 2/2023** (alkaa 9.1.2023) useammassa paketissa. Suoramikroskopointitiedostot ladataan sähköpostitse toimitettavan linkin kautta.

Jos näytteet eivät ole saapuneet perille **12.1.2023 klo 16** mennessä, lähetyksessä on särkyneitä näyteastioita tai siitä puuttuu tilattuja näytteitä, osallistujaa pyydetään ottamaan heti yhteyttä puhelimitse pätevyyskokeen järjestäjään (yhteystiedot löytyvät kappaleesta 1 Järjestäjä).

4 Näytteiden säilytys ja analysointi

Näytteitä säilytetään kylmässä (4 °C). Määritykset tehdään siinä laboratoriossa, jonne näytteet toimitetaan ja analysoidaan annettujen ohjeiden mukaisilla tai asumisterveysasetuksen ja sen soveltamisohjeen menetelmillä ja tulkitaan ohjeiden mukaisesti.

Viljely- ja qPCR-näytteet tulee analysoida mahdollisimman nopeasti näytteiden saavuttua.

5 Tulosten raportointi

Osallistujien tulee palauttaa tuloksensa viimeistään **9.2.2023**. Tulokset raportoidaan tulostiedostolla (Excel-pohjainen, ladattavissa ProftestWEBistä ja toimitetaan sähköpostitse).

Proftest SYKE toimittaa kierroksen alustavan tulosraportin osallistujille viimeistään 24.2.2023.

Loppuraportti julkaistaan huhtikuussa 2023 ja se on saatavilla ProftestWEBissä sekä Proftest SYKEN verkkosivuilla (www.syke.fi/proftest). Osallistujia tiedotetaan raportin julkaisusta sähköpostitse.

Asumisterveys tutkimuksia tekevien laboratorioiden neuvottelupäivien yhteydessä keväällä 2023 pätevyyskokeen osallistujille ja muille kiinnostuneille tahoille pyritään järjestämään jälleen työpaja suoramikroskopointinäytteiden analysoinnista käyttäen esimerkkinä kierroksella analysoitavana olleita näytteitä.

6 Vertailuarvot ja pätevyyden arviointi

Tulokset arvioidaan käyttäen vertailuarvoina asiantuntijalaboratorion (THL) tuloksia tai osallistujien tulosten robusteja keskiarvoja (tai niiden mediaania tai keskiarvoa). Vertailuarvon laskentaan otetaan ainoastaan ne tulokset, joiden tuottamisessa on noudatettu annettuja ohjeita. Pätevyyden arvioinnissa käytetään z-arvoja, joiden laskemisessa käytettävät tavoitehajonnan alustavat arvot ilmoitetaan näytteiden saatekirjeessä. Tarvittaessa arvioinnissa voidaan käyttää myös E_n - tai D%-arvoa.

7 Luottamuksellisuus

Pätevyyskokeen tulokset käsitellään nimettöminä.

8 Osallistumismaksu

Pätevyyskokeen osallistumismaksu on **400 €** (+ alv 24 %). Osallistumismaksu kattaa kaikki näytetyypit, mutta voitte kierrokselle ilmoittautuessanne valita vain ne näytteet, jotka haluatte analysoida. Proftest SYKE laskuttaa osallistumismaksun kevään 2023 aikana. Järjestäjä pidättää oikeuden periä toimenpidekorvausta laskun lähettämisen jälkeen tehdyistä laskutukseen liittyvistä (kuten laskutusosoite) korjauksista.